

Μέγας Κωνσταντίνος και Πρωτοβυζαντινή περίοδος (Μανώλης Καρακώστας, MSc Διοίκησης Επιχειρήσεων, Επαγγελματίας Υγείας - Ερευνητής)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=169934>]

Το παρόν μέρος είναι το τελευταίο που πραγματεύεται την καταγωγή των Αυτοκρατόρων της Κωνσταντινουπόλεως, και αφορά όσους βασίλευσαν την πρωτοβυζαντινή περίοδο (330 – 610). Στην περίοδο αυτή κυβέρνησαν τέσσερις δυναστείες, με πρώτη εκείνη του Μεγάλου Κωνσταντίνου (330 – 378), έπειτα του Μ. Θεοδοσίου (379 – 457), κατόπιν αυτή του Λέοντος Α' (457 – 518) και τέλος του Ιουστινιανού (518 – 610).

Ο πρώτος Αυτοκράτορας και ιδρυτής της Κωνσταντινουπόλεως είναι ο Άγιος Κωνσταντίνος ο Μέγας, ο οποίος ήταν γιος του Αυτοκράτορα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας Κωνσταντίου Χλωρού (293 - 306), που ήταν ιλλυρικής καταγωγής [289, 290, 291] και της Αγίας Ελένης, η οποία ήταν Ελληνίδα από το Δρέπανο Βηθυνίας, πόλη η οποία μετονομάστηκε σε Ελενόπολη προς τιμή της Αγίας Ισαποστόλου.[291, 292, 293, 294, 295] Ο Μ. Κωνσταντίνος γεννήθηκε πιθανώς το 272 [294, 295] στην Ναϊσσό (σημερινή Νις της Σερβίας) της Μοισίας,[294, 295, 296, 297, 298, 299] και όπως ο πατέρας του ήταν κι αυτός ιλλυρικής καταγωγής.[299, 300, 301] Ο Αυτοκράτορας μιλούσε την λατινική γλώσσα και ορισμένα κηρύγματά του θα τα εκφωνήσει στα ελληνικά από επαγγελματίες μεταφραστές,[302, 303] όμως εκτός από λατινική λογοτεχνία είχε μάθει ελληνικά και φιλοσοφία.[302] Στον αυτοκρατορικό θρόνο τον διαδέχτηκαν οι τρεις γιοι του Κωνσταντίνος Β' (337 - 340), Κώνστας Α' (337 - 350) και Κωνσταντίνος Β' (337 - 361),[304, 305] και μετά τον θάνατο του τελευταίου ανήλθε στον θρόνο ο Ιουλιανός ο Παραβάτης, ο οποίος ήταν ανιψιός του Μ. Κωνσταντίνου, αφού ο πατέρας του Κωνσταντίνος ήταν ετεροθαλής αδελφός του.[306] Έπειτα ο στρατός ανέδειξε Αυτοκράτορα τον διοικητή της αυτοκρατορικής φρουράς Ιοβιανό, που καταγόταν από την Σιγγηδόνα (σημερινό Βελιγράδι) της Άνω Μοισίας, και η οικογένειά του πιθανώς να καταγόταν από νομαδικά φύλα που είχαν εγκατασταθεί

στα αυτοκρατορικά εδάφη.[307, 308] Ο τελευταίος της δυναστείας ήταν ο Ουάλης που κυβέρνησε το ανατολικό μέρος της Αυτοκρατορίας ενώ ο αδελφός του Βαλεντιανός Α' το δυτικό, έχοντας με αυτόν τον τρόπο την πρώτη διάκριση μεταξύ των δύο κομματιών της Αυτοκρατορίας, έστω και ανεπίσημα.[309] Αυτοί ήταν Ιλλυριοί και είχαν γεννηθεί στην πόλη Cibalae της Παννονίας (σημερινή Κροατία).[310, 311]

Φαίνεται λοιπόν, πως όλα τα μέλη της πρώτης δυναστείας που κυβέρνησε στην Κωνσταντινούπολη ήταν ιλλυρικής καταγωγής, όμως αναγκαίο είναι να γίνουν ορισμένες διευκρινήσεις για το πρόσωπο και το έργο του Μ. Κωνσταντίνου. Ο Μ. Κωνσταντίνος δεν ήταν Έλληνας, όμως είναι ένας από του δύο μη Έλληνες, που ο Ελληνισμός τους χρωστάει αιώνια χάρη. Ο πρώτος είναι ο Άγιος Απόστολος των Εθνών Παύλος που γνώρισε τον Θεό στους Έλληνες, γι' αυτό και είναι ο ιδρυτής της Εκκλησίας της Ελλάδος,[312] και ο δεύτερος ο Μ. Κωνσταντίνος, διότι με την μετακίνηση της Πρωτεύουσας ουσιαστικά έθεσε τα θεμέλια για τον εξελληνισμό της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.[313] Η ιστορία τον ονόμασε Μέγα, και μία από τις πολλές πράξεις του που τον κατέστησαν τέτοιο ήταν η μεταφορά του κέντρου του Κράτους,[313] γεγονός διόλου αμελητέο, διότι δεν μπορεί αυτή η πολιτική και στρατιωτική διάνοια να μην γνώριζε τα αποτελέσματα αυτής της κίνησης. Άλλωστε, αυτός είναι ο λόγος που οι παπικοί τον αποστρέφονται ή και τον μισούν ακόμα, και μετά το Σχίσμα κανένας πάπας ή δυτικός ηγεμόνας δεν ονομάστηκε Κωνσταντίνος.[314] Εύλογο είναι λοιπόν, ότι δεν είναι δυνατόν να έχουν γίνει τόσες αναλύσεις από ειδικούς ιστορικούς για τις ενέργειες του Μ. Κωνσταντίνου και εκείνος να μην διείδε το τι μέλλει γενέσθαι.[313]

(συνεχίζεται)

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 289. Historia Augusta, Life of Claudius, 13, http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Historia_Augusta/Claudius*.h**
- 290. J.B. Martindale, A.H.M. Jones, J. Morris, eds. (1992), The Prosopography of the Later Roman Empire III: A.D. 527-641, σελ. 227, Cambridge: Cambridge University Press**
- 291. Ηλίας Λάσκαρης (1995), Βυζαντινοί Αυτοκράτορες, τόμος Α', σελ. 10, έκδοση Ελεύθερος Τύπος, Αθήνα**
- 292. J.W. Drijvers (1991), Helena Augusta: The Mother of Constantine the Great and the Legend of Her finding the True Cross, σελ. 15-17, Brill, Leiden**

293. A. Kazhdan (1991), *The Oxford Dictionary of Byzantium*, σελ. 909, Oxford University Press
294. <http://constantinople.ehw.gr/forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmaId=4997>
295. H. Epps (2012), *Roman Empire Hostile takeover of the Church*, σελ. 59, CreateSpace Independent Publishing Platform
296. H.A. Pohlsander (1999), “Constantine I (306 - 337)”, *De Imperatoribus Romanis*, <http://www.roman-emperors.org/conniei.htm>
297. Ηλίας Λάσκαρης (1995), σελ. 10
298. Σ.Ι. Καργάκος (2012), *Η Αυτοκρατορία της Κωνσταντινουπόλεως*, τόμος Α', σελ. 46-47, εκδόσεις Ι. Σιδέρης, Αθήνα
299. A.A. Vasiliev (1954), *Ιστορία της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας 324-1453*, σελ. 64, Α' έκδοση 1925, μετάφραση Δημοσθένης Σαβράμης, εκδόσεις Μπεργάδη
300. C.M. Odahl (2001), *Constantine and the Christian empire*, σελ. 40-41, London: Routledge
301. A. Gabucci (2002), *Ancient Rome: art, architecture and history*, 141, Los Angeles, CA: J. Paul Getty Museum
302. E.H. Tejirian, R.S. Simon, (2012), *Conflict, conquest, and conversion two thousand years of Christian missions in the Middle East*, σελ. 15, New York: Columbia University Press
303. Encyclopaedia Britannica, “Constantine I, Roman Emperor”, <https://www.britannica.com/biography/Constantine-I-Roman-emperor>
304. A.A. Vasiliev (1954), σελ. 89
305. Σ.Ι. Καργάκος (2012), τόμος Α', σελ. 161
306. Σ.Ι. Καργάκος (2012), τόμος Α', σελ. 169
307. Th. Banchich (1996), “Jovian (363 - 364)”, *De Imperatoribus Romanis*, <http://www.roman-emperors.org/jovian.htm>
308. <http://asiaminor.ehw.gr/Forms/fLemmaBody.aspx?lemmaId=4591>
309. Ηλίας Λάσκαρης (1995), σελ. 30
310. N.E. Lenski (2002), *Failure of empire: Valens and the Roman state in the fourth century A.D.*, σελ. 88, University of California Press
311. N. Lenski (1997), “The Pannonian Emperors, Valens (364 - 378)”, *De Imperatoribus Romanis*, <http://www.roman-emperors.org/valens.htm>
312. Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών, “Ο Εορτασμός του Αποστόλου Παύλου”, <http://iaath.gr/content/o-eortasmos-toy-apostoloy-payloy>
313. Σ.Ι. Καργάκος (2012), τόμος Α', σελ. 122-123, 130-131